

Ευχαρίστως και καθηκόντως, οι θρακιώτες θρησκευτικοί ηγέτες, οι πολιτειακοί και αυτοδιοικητικοί άρχοντες, οι πανεπιστημιακοί δάσκαλοι και οι κάτοικοι (λίγοι παρόντες, για τα υγειονομικά μέτρα, όμως πολλοί, με τα ραδιοτηλεοπτικά μέσα), καλωσορίζουμε στην Αλεξανδρούπολη και ευχαριστούμε το Ερευνητικό Κέντρο της Ακαδημίας Θεολογικών Σπουδών Βόλου. Το οποίο, με τον Σεβ. Πρόεδρο και τον Διευθυντή του, οργάνωσαν την εκδήλωση αυτή, προκειμένου να μιλήσουμε οι θρακιώτες «στο σπίτι μας», περί το θέμα. Και να μιλήσουμε χωρίς ωραιολογίες ή κινδυνολογίες, να μιλήσουμε ειλικρινά και βιωματικά μπροστά σε συμπολίτες, με τους οποίους συζούμε τη ζωή μας συλλογικά, τουλάχιστον τα τελευταία 100 χρόνια. Δεν γνωρίζω πως θα ζει το Ισλάμ στην υπόλοιπη χριστιανική Ελλάδα και στην υπόλοιπη Ευρώπη το 2040, ξέρω όμως πολύ καλά ότι στη Θράκη, στο σταυροδρόμι των δύο αυτών κόσμων, ζούμε μεν αρμονικά αλλά προχωράμε παράλληλα, όπως οι ράγες του τραίνου και ο βηματισμός μας αυτός, κάποτε κάποτε, ταλαντεύεται.

«Δόξα να 'χει ο Θεός» που μπορούμε να συζητάμε, γι' αυτά τα θέματα, υπεύθυνα και σοβαρά σήμερα, προκειμένου να αποσείσουμε βίαια και σπασμωδικά γεγονότα, αύριο. Αν αφήσουμε να υπάρξουν στη σχέση μας ρωγμές, τότε, θα βρουν στην περιοχή μας φωλιά άλλες πρακτικές.

Μας «βομβαρδίζουν» δύο καταστάσεις. Η μία, δεν μας επηρεάζει καθόλου, είναι η αυξανόμενη ισλαμοφοβία της Ευρώπης, η δεύτερη όμως, μας προβληματίζει πολύ. Είναι η από μέρους των χριστιανών, ταύτιση της δικής μας μουσουλμανικής μειονότητας με την προκλητική στάση της Τουρκίας απέναντι στη Χώρα μας, εξαιτίας κάποιων ακραίων μειονοτικών εξαιρέσεων και πολιτειακών ανοχών που προκαλούν.

Το ερώτημα που έντονα διαμορφώνεται παγκοσμίως, αλλά και στη Θράκη, είναι κατά πόσο το Ισλάμ λειτουργεί ως θρησκεία ή ως πολιτικό σύστημα!

Αφού το Ισλάμ είναι θρησκεία, τότε η προώθηση και η επιβολή της γιατί επιχειρείται από πολιτικούς; Στο δυτικό κόσμο αυτές οι μέθοδοι χαρακτήρισαν τον ... μεσαίωνα!

Αφού το Ισλάμ είναι θρησκεία, οποιαδήποτε θεολογική απόκλιση των ψευδομουφτήδων, θα ήταν κατανοητή, όμως, προξενική «προστασία» τους και αντεθνική δράση, είναι ακατανόητη.

Οι θρακιώτες μουσουλμάνοι είναι Έλληνες πολίτες και γι' αυτό το λόγο είναι και Ευρωπαίοι πολίτες. Η σύνδεση των δύο αυτών ιδιοτήτων, του Έλληνα και του Ευρωπαίου πολίτη είναι αναπόσπαστες και αμφίδρομες. Αυτό, ούτε αμφισβητείται ούτε μπορεί να αμφισβητηθεί από κανέναν. Και είναι ένα πολύ ισχυρό κεκτημένο των Ελλήνων πολιτών, ανεξάρτητα από την θρησκεία του καθενός. Το πρόβλημα ξεκινά όταν μια άλλη χώρα (που εισέβαλε και κατέχει το 40% ενός ευρωπαϊκού κράτους και συγχρόνως αμφισβητεί την εδαφική ακεραιότητα της Πατρίδος μας, απειλώντας μας με ένα παράνομο *casus belli*), μιλά για λογαριασμό Ελλήνων πολιτών, σαν να είναι δικοί της πολίτες, που ζουν στην Ελλάδα. Είναι σαφές ότι η γειτονική μας χώρα χρησιμοποιεί τη δική μας μουσουλμανική μειονότητα για να εξυπηρετήσει τα δικά της εθνικά συμφέροντα σε βάρος της Ελλάδος και δεν έχει κανένα ειλικρινές ενδιαφέρον για τους ίδιους τους μουσουλμάνους.

Όμως εδώ, χριστιανοί και μουσουλμάνοι που ζούμε μαζί, που έχουμε τα ίδια προβλήματα, τις ίδιες χαρές και τις ίδιες λύπες, πρέπει μαζί να εργαστούμε για να βρούμε λύσεις αλλά και για να διορθώσουμε παλιά ή καινούργια λάθη.

Το πρώτο και το βασικότερο είναι η ισότιμη ένταξη των μουσουλμάνων στη θρακιώτικη κοινωνία. Χριστιανοί και μουσουλμάνοι, πρέπει να συμμετάσχουμε στη δημιουργία κοινών προσπαθειών, ώστε να αυξηθεί ο πλούτος της περιοχής μας και στη συνέχεια, μουσουλμάνοι και χριστιανοί, να χαρούμε την ευημερία των οικογενειών μας, με μόνο κριτήριο την αξία μας και όχι τη θρησκεία μας.

Όμως, πώς μπορεί να γίνει αυτό, όταν υπάρχουν ακόμα πολλοί μουσουλμάνοι που δεν γνωρίζουν ελληνικά ή τα ελληνικά τους είναι τόσο φτωχά; Είναι πολύ σωστό το μέτρο της ποσόστωσης, για την εισαγωγή τους στα Α.Ε.Ι., όμως τί άλλο επιβεβαιώνει, εκτός από το γλωσσικό αυτό έλλειμμα; Η ποσόστωση είναι ένα μέτρο, από τη φύση του μεταβατικό. Μέχρι τότε θα είναι σε ισχύ;

Προφανώς είναι δικαίωμα, αλλά και πλεονέκτημα, για μουσουλμάνους και χριστιανούς, να γνωρίζουν την τουρκική ή την πομακική γλώσσα. Αλλά είναι έγκλημα να στερούνται την δυνατότητα να μάθουν την ελληνική γλώσσα, παραμένοντας εγκλεισμένοι σε μια πολιτισμική φούσκα, σ' ένα κοινωνικό γκέτο και να μην εντάσσονται λειτουργικά στην Πατρίδα τους, που τους παρέχει μεγάλες δυνατότητες, όχι μόνο στην Ελλάδα, αλλά και στα Βαλκάνια και στην Ευρώπη. Έχω ακούσει σεβάσμιες κραυγές μουσουλμάνων γονιών που θέλουν τα παιδιά τους να μάθουν καλά ελληνικά, να μορφωθούν και να μπουν στην αστική κοινωνία. Οπότε, τα φληναφήματα για δίγλωσσα νηπιαγωγεία, σκοτώνουν αυτή τους την ελπίδα και θα ορθώσουν ξανά μπάρες, εκπαιδευτικές αυτή τη φορά!

Ακούγονται κάποιες φωνές για «καταπίεση» της μειονότητας. Βέβαια, αυτές οι φωνές είναι γνωστές στη μικρή μας κοινωνία. Προέρχονται από πρόσωπα και οργανώσεις των οποίων οι διαδρομές, οι χρηματοδοτήσεις και οι στοχεύσεις συνδέονται με την γειτονική μας χώρα. Απλώς, αναπαράγουν όσα κάθε φορά τους λένε να πουν. Έτσι, η μεν πλειονότητα ό,τι κι αν πουν αυτά τα πρόσωπα και οι οργανώσεις, τα απορρίπτει, ενώ οι μουσουλμάνοι Έλληνες πολίτες σιωπούν, επειδή δεν μπορούν, ως μεμονωμένα πρόσωπα να συγκρουστούν με χρηματοδοτούμενους, από άλλη χώρα, συλλόγους και μέσα ενημέρωσης. Αυτή είναι η αιτία που πολλές φορές, στην Αθήνα φτάνουν αιτήματα εντελώς διαφορετικά, από εκείνα που πράγματι απασχολούν τη μειονότητα.

Με τα τζαμιά, τί γίνεται; Είναι αλήθεια ότι σε κηρύγματα ιμάμηδων, κυριαρχούν οι πολιτικές αναφορές και όχι οι κορανικές; Ποιος δεν καταλαβαίνει ότι τέτοια κηρύγματα είναι βόμβα στα θεμέλια της θρακιώτικης κοινωνίας; Ακούμε από τις γνωστές οργανώσεις, παράπονα περί «θρησκευτικής ελευθερίας» αλλά, για να χαριτολογήσω: στη Θράκη, σε λίγο, θα έχουμε περισσότερα τζαμιά απ' ότι μουσουλμάνους! Άλλο πράγμα είναι η εξυπηρέτηση των θρησκευτικών αναγκών και άλλο πράγμα είναι η επίδειξη ισχύος, μέσω θρησκευτικών χώρων. Διότι επίδειξη ισχύος είναι, να κτίζεις ένα τεράστιο τζαμί, σ' ένα μικρό χωριό.

Ακούμε ότι στα βιβλία που διδάσκονται στα μειονοτικά σχολεία, καλλιεργείται η αντίληψη πως οι μαθητές, είναι πολίτες «άλλης» χώρας

και ότι η πραγματική τους πατρίδα είναι «άλλη». Δεν ξέρω αν αυτό είναι αλήθεια, οπότε το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων πρέπει να ενημερώσει σχετικά, ώστε να μην κυκλοφορούν τέτοιες φήμες.

Είναι πολύ σωστό και δίκαιο, στα νοσοκομεία της Θράκης να υπηρετούν μουσουλμάνοι συμπολίτες μας σε όλες τις θέσεις. Προσωπικά, πρότεινα τη δημιουργία και υποστήριξη τη λειτουργία του «μετζίτ» που υπάρχει στο Γ.Π. Νοσοκομείο μας, για να προσεύχονται οι μουσουλμάνοι για την υγεία των αγαπημένων τους, σε αξιοπρεπή χώρο. Στα γραφεία είναι δικαίωμά τους να χρησιμοποιούν όποια γλώσσα θέλουν. Όμως, όταν πρόκειται για ιατρικά θέματα, το να χρησιμοποιούν γλώσσα που δεν καταλαβαίνουν οι υπόλοιποι συνάδελφοί τους και μετά να μην τους ενημερώνουν, για όσα συζήτησαν με τον ασθενή, αυτό, μπορεί να θέσει σε κίνδυνο τη ζωή ανθρώπων. Ακόμα χειρότερα, άκουσα ότι υπάρχουν κάποιοι που χρησιμοποιούν την τουρκική γλώσσα για να απευθυνθούν σε χριστιανούς και μόλις οι χριστιανοί ζητήσουν να τους μιλήσουν στα ελληνικά, καλούν άλλο γιατρό ή νοσηλεύτη για να τους μιλήσει. Επίσης, άκουσα ότι υπάρχουν κι εκείνοι που φροντίζουν να μιλούν μόνο στα τουρκικά και προτρέπουν τους ασθενείς τους να μιλούν μόνο μαζί τους κι όχι με τους «Έλληνες».

Οπωσδήποτε, αυτά που ανέφερα είναι εξαιρέσεις. Εξαιρέσεις, όμως, που δείχνουν ότι ορισμένοι προσπαθούν να μετατρέψουν θέματα υγείας και καθημερινής επικοινωνίας, σε πολιτικά ζητήματα, από τα οποία θα κερδίσουν μεν οι ίδιοι, όμως θα χάσει ο τόπος μας, θα χάσουν και οι χριστιανοί και οι μουσουλμάνοι.

Να διευκρινίσω ότι· αυτά που ανέφερα, δεν λύνονται με κεντρικές ρυθμίσεις ή με αποφάσεις των διοικητών των νοσοκομείων. Είναι θέματα που πρέπει να λύνουν οι ίδιοι οι γιατροί και οι νοσηλεύτες, με βάση τον όρκο του Ιπποκράτη, την κοινή λογική και το συμφέρον των ασθενών. Δεν γίνεται να επιτρέψουμε σε λίγους, να επιβάλλουν λογικές που δυναμιτίζουν όσα έχουμε πετύχει στη Θράκη.

Έχει δημιουργηθεί η εντύπωση σε πολλούς χριστιανούς, ότι οι Πολεοδομικές Υπηρεσίες και οι Αστυνομικές Διευθύνσεις, κάνουν «τα στραβά μάτια» σε παρανομίες των Ελλήνων μουσουλμάνων, μόνο και

μόνο επειδή είναι μουσουλμάνοι. Ακούω, όμως, και φίλους μουσουλμάνους να διαμαρτύρονται για το ακριβώς αντίθετο. Ενώ, χριστιανοί και μουσουλμάνοι αντιπαθούν το ίδιο την ...Εφορία και κανείς δεν λέει ότι η Εφορία ή τα Δικαστήρια, λαμβάνουν υπόψη το θρήσκευμα στις αποφάσεις τους.

Δεν πιστεύω ότι η Πολεοδομία ή η Αστυνομία ασκούν πολιτικές με βάση το θρήσκευμα, αλλά ασφαλώς πρέπει να δουν γιατί σχηματίστηκε αυτή η αντίληψη και να πράξουν ό,τι πρέπει, ώστε να την εξαλείψουν. Να το πω χιουμοριστικά: καλύτερα να σε βρίζουν το ίδιο χριστιανοί και μουσουλμάνοι, όπως με την Εφορία, παρά να σου λέει ο καθένας ότι λειτουργείς για το όφελος του άλλου. Χρειάζεται μεγάλη προσοχή σ' αυτά τα θέματα, γιατί οι ακραίοι, εκεί ακριβώς αναζητούν επιχειρήματα, προκειμένου να δημιουργήσουν τις κατάλληλες συνθήκες όπου θα επωασθεί το αυγό του φιδιού.

Δεν θέλουμε καμιά θρησκευτική μειονότητα της Πατρίδος μας να στερηθεί το παραμικρό.

Πολύ περισσότερο οι θράκες μουσουλμάνοι συμπατριώτες μας. Και σας το βεβαιώνουμε αυτό οι Μητροπολίτες των τεσσάρων θρακικών Μητροπόλεων, επειδή εμείς ξέρουμε καλύτερα από πολλούς άλλους την ευαισθησία της θρησκευτικής παραδόσεως στον ψυχισμό προσώπων και συνόλων. Όπως ξέρουμε πολύ καλά και την τραγωδία των θρησκευτικών πολέμων. Καμιά προπαγανδιστική και προβοκατόρικη τακτική δεν θέλουμε να κλονίσει τον αρμονικό βηματισμό μας. Καμιά παγκοσμίως πρωτοτυπούσα Διακομματική Επιτροπή δεν θα αφήσουμε να πειραματίζεται, παίζοντας στα ζάρια εκείνα τα θεσμικά δεδομένα στον τόπο μας, που λειτούργησαν θετικά επί ένα αιώνα.

Σε πολλά μέρη του κόσμου διατρανώνεται η εξής απορία: Άραγε, το Ισλάμ μπορεί να συνυπάρξει σε κοινωνίες δυτικών προδιαγραφών; Εμείς διαβεβαιώνουμε, ναι! μπορεί να συνυπάρξει, αρκεί να σεβαστεί την θρησκευτική και πολιτιστική ιδιοπροσωπεία της κάθε δυτικής Χώρας και πάνω απ' όλα το Σύνταγμα και την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Δεν σέβεται την ιδιοπροσωπεία της Πατρίδος μας ο μουσουλμάνος Έλληνας Δήμαρχος της Θράκης που πηγαίνει

πανηγυρίζοντας να φωτογραφηθεί στο τζαμί, πλέον, της Αγίας Σοφίας. Μας προσβάλει κάτι τέτοιο και δυναμιτίζει το ειρηνικό αίσθημα της περιοχής μας. Δεν σέβεται την εδαφική ακεραιότητα της Χώρας μας, όταν, επισκέπτης της γείτονος προσφωνείται από μουσουλμάνους θρακιώτες, ως «ο Ντενκτάς της Θράκης». Ντενκτάς, σημαίνει πόλεμος, εισβολή και κατοχή. Σημαίνει εθνοκάθαρση, γιατί αυτό έκαναν τα τουρκικά στρατεύματα στη βόρεια Κύπρο. Αυτό είναι το μήνυμα που θέλουν οι μουσουλμάνοι να δώσουν στους χριστιανούς θρακιώτες; Τί μήνυμα δίνει στους χριστιανούς ένας ψευδομουφτής που τη μια μέρα είπε ότι «καλά έπραξε ο Χίτλερ κι έκανε τους Εβραίους σαπούνια» και την άλλη κάλεσε σε ιερό πόλεμο για την απελευθέρωση της Ιερουσαλήμ από τους σιωνιστές; Αυτές οι λογικές δεν προοιωνίζουν αρμονική συνύπαρξη, τόσο μέσα στην Ελληνική όσο και μέσα στην Ευρωπαϊκή πολιτισμική πραγματικότητα. Τέτοιες τακτικές στη Θράκη καταγράφονται ως αποσταθεροποιητικές για ολόκληρη την Ευρώπη.

Κυρίες και Κύριοι

Επί αιώνες, μας ήταν ιδιαιτέρως ευχάριστα τα αράβικα παραμύθια, καθώς περιέγραφαν ισλαμικές ιστορίες αγάπης και τιμής. Τα αραβικά γράμματα και οι τέχνες, από την χρυσή εποχή του Ισλάμ, μας είναι εξάπαντος οικεία και προσφιλή, καθώς τα συναντάμε στην παγκόσμια λογοτεχνία και καλλιτεχνία. Οι Έλληνες ξέρουμε τί οφείλουμε στους Αβικένες και στους Αβερόηδες, ως γέφυρες για την έλευση της γραμματείας και της φιλοσοφίας μας στη Δύση.

Γι' αυτό, ο διαθρησκευτικός διάλογος Χριστιανισμού-Ισλάμ δεν είναι σωστό να εγκλωβίζεται σε μονοδιάστατες και σκληροπυρηνικές θεωρήσεις. Η Ορθοδοξία δεν βαρύνεται με τις Σταυροφορίες, ούτε με τα λάθη και τις συμπεριφορές Καθολικών και Προτεσταντών. Το Ισλάμ έχει Σουνίτες και Σίιτες, έχει Σούφι, Μπεκτασήδες και Αλεβίτες. Είναι άδικο να τους ταυτίζουμε και να χρεώνουμε τα λάθη του ενός στον άλλο.

Οι θρησκείες που ευαγγελίζονται την εγκαθίδρυση θρησκευτικών-θεοκρατικών κρατών, που καταργούν τις διαφορετικότητες και τις ετερότητες, που πολεμούν τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις κοσμικές

ελευθερίες, δεν έχουν θέση και ρόλο στη σύγχρονη πολυπλοκότητα του μετα-νεωτερικού μας κόσμου.

Η σχηματοποιημένη σύγκρουση, με μανιχαϊστικούς όρους, μεταξύ μιας κοσμικής δημοκρατικής δύσης και μιας ισλαμικής ανατολής, δεν αποτυπώνει την σύγχρονη πραγματικότητα. Η 11η Σεπτεμβρίου, οι δεκάδες τρομοκρατικές επιθέσεις τζιχαντιστών στη Δύση και οι εισβολές των Δυτικών σε ισλαμικές χώρες, προξένησαν τραύματα και άνοιξαν αγεφύρωτα χάσματα μεταξύ Δύσης και Ανατολής. Είναι αλήθεια αυτό. Όμως, εμείς εδώ στη Θράκη, πεισματικά έχουμε σταθεί μακριά από τέτοιες σχιζοφρένειες και έχουμε σφυρηλατήσει μια άλλη σχέση. Ούτε παλιές αμαρτίες ξεθάβουμε, ούτε αλλωνών μοντέλα αντιγράφουμε, αλλά ούτε και πειραματιζόμαστε επικίνδυνα πάνω στις ζωές και στις ψυχές μας. Έτσι οραματιζόμαστε το 2040 και σ' αυτό το όραμα προσβλέπει η αποψινή μας συνάντηση.